

**Inspraakbijdrage Nederlands IJzermuseum bij commissievergadering Oude-IJsselstreek,
Inspreker Ben Terwiel, voorzitter stichtingen Nederlands IJzermuseum.
Ulft, woensdag 21 november 2018**

Meneer, mevrouw de voorzitter, geachte commissieleden,

In dit plan wordt het Nederlands IJzermuseum (NIJM) het kind van de rekening. Er zal, als de plannen ongewijzigd doorgaan, geen museum meer zijn op het DRU-industriepark. De gemeente Oude-IJsselstreek, die zich wil profileren met ijzer, zal het moeten stellen zonder museum. Wilt u dat laten gebeuren? Wilt u de toeristische magneet van IJzerstad laten verdwijnen?

Het Nederlands IJzermuseum heeft in de afgelopen vier jaar moeten functioneren binnen ICER. Het IJzermuseum is daar stiefmoederlijk behandeld, de museumdeuren gingen te pas en te onpas dicht, beloofde museale doorontwikkeling bleef uit, de organisatie- en overlegstructuur mankeerde, er was geen budget voor p.r., zodat de bezoekersaantallen langzaam terugliepen. De bezoekers die wél kwamen, waren enthousiast. Hier twee citaten uit het gastenboek:

“Mooi museum, geschiedenis, leuke uitleg, veel geleerd, metaalbewerking met laser in de Achterhoek, dat wist ik nog niet. Ook begrijp ik nu het ijzerproductieproces, en waarom het in de Achterhoek is ontstaan.”

“Wij stonden op de camping en het regende heel hard. We kregen een folder over dit museum, we waren hier naartoe gegaan en hebben veel geleerd en plezier gehad.”

De samenwerking eindigde in het besluit van ICER om eenzijdig de Raamovereenkomst te ontbinden. De gebrekkige participatie van ondernemerszijde lijkt een belangrijke oorzaak. De opheffing van Innovatiecentrum Icer is nog slechts een kwestie van tijd. CIVON, een bv van het Graafschap College, neemt huurverplichtingen over en voert een transitie naar een Smart Business Centre door. Vorig jaar om deze tijd werd, zonder overleg, ons eerste kabinet afgebroken. Daarna volgden er meer. Reken maar dat dat “killing” is voor het enthousiasme van de vele vrijwilligers die klaar stonden om toeristen, families, geïnteresseerde technenuten en erfgoedbewonderaars te ontvangen.

Vervolgens kwam de gemeente met dit plan. Daarin is sprake van een historische/museale programmaliijn. Er zou geen plaats zijn voor een volwaardig museum, maar de collectie van het IJzermuseum zou over het hele DRU Industriepark verspreid moeten worden. Onze eigen stichtingen zouden moeten worden opgeheven. In het contact met de gemeente werd ons dat van meet af aan gepresenteerd als een slikken-of-stikken-keus.

Allereerst is een uitstalling van nostalgische spullen geen museum. Een museum heeft een educatieve, een conserverende, een onderzoekende en een beschrijvende functie. De kosten van onder meer (wissel) tentoonstellingen, depot, onderhoud en uitbreiding van de collectie zullen steeds betaald moeten kunnen worden. Voor musea gelden vele technische en ethische eisen t.a.v. de collectie en de bedrijfsvoering waaronder ook zeggenschap over organisatie en collectie.

Vanwege de ANBI-status dient bovendien aan eisen van de fiscus te worden voldaan. Daarenboven reikt de ambitie van het IJzermuseum verder dan alleen het historische. Vanaf het begin is aansluiting gezocht met de huidige metaalindustrie en met de toekomst. We vonden elkaar destijds in ICER op het begrip "innovatie".

Wat het Nederlands IJzermuseum van u vraagt is een status aparte. Verder vraagt het museum om een eigen volwaardige plek op het DRU-terrein, bijvoorbeeld in de Koepeloven, de SSP-hal of het ISWI gebouw. Als we daar weer een volwaardig museum kunnen opbouwen, kan dat weer functioneren als de toeristische magneet van IJzerstad. Het maakt samenwerking met anderen op het park gemakkelijker, we kunnen meewerken aan het decoreren van het park, - zoals we trouwens ook jarenlang doen - en aan de instandhouding van éénderde van onze kabinetten in de Afbramerij.

Sinds kort is er een gesprek op gang gekomen met CIVON. Educatieve projecten van het IJzermuseum voor basisschoolleerlingen als 'Mee naar de Fabriek' en 'IJzerwijs' kunnen mogelijk toch een vervolg krijgen. Maar dat is niet genoeg. Een volwaardig IJzermuseum kan en wil een wezenlijke bijdrage leveren aan de doelstellingen van Dromen, denken, doen. Drie van de zeven programmalijnen zijn op ons lijf geschreven: Historie en museaal: De geschiedenis van het ijzer en onze maakindustrie is beleefbaar en biedt inspiratie voor de toekomst; Recreatie en toerisme: Beleving van ijzer en de Oude IJssel leidt tot versterking van economie en leefbaarheid. Cultuur: Er is een bruisend cultureel leven.

Tot slot: bezoekers trekken uit binnen- en buitenland, van grote economische waarde voor de gemeente, ankerpunt van de ERIH route 'Euregio netwerk industrie' door Oost-Nederland en aangrenzend Duitsland, sterk lid van de Ring van Europese IJzersteden, daarvoor is een zichtbaar en herkenbaar IJzermuseum nodig. Er is heel veel geïnvesteerd zo'n 5 jaar geleden in de Afbramerij voor een Innovatiecentrum annex IJzermuseum. Dat laat u toch niet verloren gaan op het DRU Industriepark?

Dank voor uw aandacht.